

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach,
Katedra Psychológie,
Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia

Na výskumných dátach založená prevencia užívania drog medzi dospelými (vybrané výskumné výsledky)

Marianna Berinšterová, Oľga Orosová

3 etapy vo vývoji prevencie:

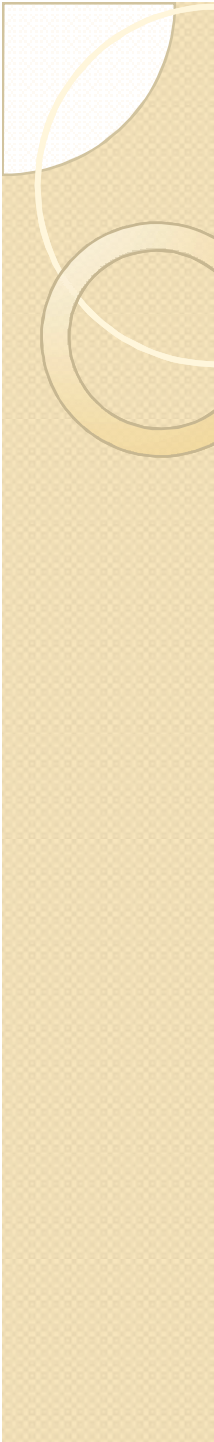
(Hansen, in Orosová 2012)

- Na intuícii založená prevencia
- Na teórii založená prevencia
- Na výskumných dátach založená prevencia

– Prevencia ako veda (Coie, in Orosová, 2012)

1. Sledovanie efektívnosti programu, identifikovanie potencionálnych rizikových faktorov
2. Včasné prevenčné aktivity
3. Pozornosť venovaná rizikovým skupinám

-
5. Adresovanie individuálnym, rodinným, školským, rovesníckym, komunitným rizikovým faktorom
  6. Vývinové hľadisko

Prehľadová štúdia

- Databáza: Web of Knowledge
- Obdobie: 2010-2012
- Kategória – článok (article)
- Kľúčové slová
  - Adolescence
  - Drug use
  - Prevention of drug use
  - Data based prevention
  - School based prevention

Výsledky:

Klíčové pojmy				Počet článko v	Počet článkov/ Psychology
adolescenc e	prevention of drug use			150	120
adolescenc e		drug use	data based prevention	23	16
adolescenc e		drug use		30	23
			school based preventio n		

Vybrané výskumné zistenia:

Faktory:

- Rovesníci
- Rodina
- Škola

Rovesníci

Dynamika priateľských sietí (Mercken, Steglich, Knibbe, et al. 2012)

?

- Vplyv priateľov - konzumácia alkoholu
- Konzumácia alkoholu - výber priateľov

Veková perióda		
13,6-14,6 r.	Procesy vplyvu	
14,6 – 15,6 r.		Procesy selekcie
15,6 – 16,6 r.		Procesy selekcie

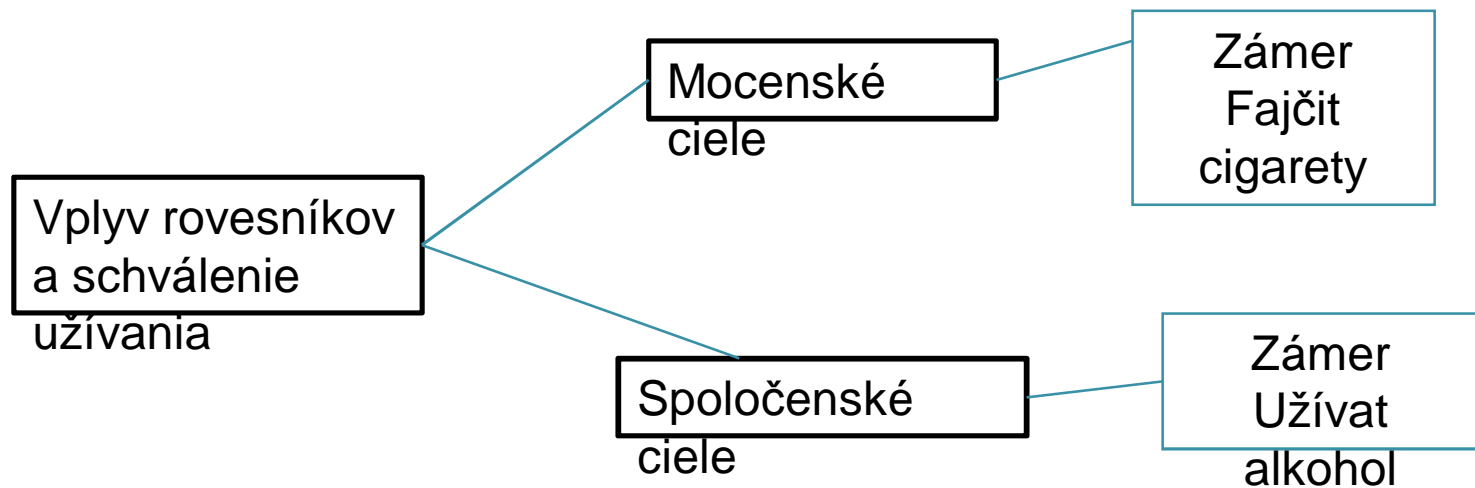

Rovesníci

Interpersonálne ciele a užívanie drog

(Trucco, Colder, Bowker, et al. 2011)

- Moderujúca rola interpersonálnych cieľov

- Popularita (Tucker, Green, Zhou, 2011)

Rodina

– Rizikové faktory:

- Autoritatívny rodičovský štýl (Paiva, Bastos; Ronzani., 2012)
- Konflikt medzi rodičom a dieťaťom
- Užívanie návykových látok rodičom (Brook, Rubenstone, Zhang, et al. 2012)

Rodina

– Protektívne faktory

- Náklonnosť matky (Brook, Rubenstone, Zhang, et al., 2012)
- Emocionálne blízky vzťah s otcom (Habib, Santoro, Kremer, et al. 2010)
- Dobrý rodinný management (Habib, Santoro, Kremer, et al. 2010; Tobler, Komro, Kelli, 2010)
  - rodičovské monitorovanie, rodinné pravidlá

Rodina

- pozitívne rodinné vzťahy ako mediátor negatívneho vplyvu závislosti v rodine, násilia, a negatívneho školského prostredia na zneužívanie drog (Yu, Stiffman, 2010)

Škola

- Behaviorálne a emocionálne školské zaangažovanie (Li, Zhang, Liu, ; et al. 2011)
- Školský úspech (Henry, Kimberly L., 2010)
- Sankcie (Hemphill, S. A. Heerde, j.Herrenkohl, 2012)

Zhrnutie:

- Zmeny v čase
- Rozdiely v rovesníckom vplyve naprieč rôznym návykovým látkam
- Zaangažovanie rodičov do prevencie a podpora pozitívnych rodinných vzťahov
- Väzba na školu, školská angažovanosť

Ďakujem za pozornosť
J

Literatúra:

- Brook, J.S. Rubenstone, E. Zhang, Ch. 2012. Maternal predictors of comorbid trajectories of cigarette smoking and marijuana use from early adolescence to adulthood. In Addictive behaviors. 2012, vol.37 i. 1 p.139-143
- Habib, Ch. Santoro, J. Kremer, P. The importance of family management, closeness with father and family structure in early adolescent alcohol use. In Addiction. 2010, vol.105 i.10 p. 1750-1758
- Hemphill, S.A.; Heerde, J. A.; Herrenkohl, T.I. 2012. The Impact of School Suspension on Student Tobacco Use: A Longitudinal Study in Victoria, Australia, and Washington State, United States. In Health education & behaviour. 2012. vol. 39 i.1 p. 45-56
- Henry, K.L. 2010. Academic Achievement and Adolescent drug use: an examination of reciprocal effect and correlated growth trajectories. In Journal of school health. 2010, vol. 80 i: 1 p. 38-43
- Li, Y. ; Zhang, W.; Liu, J. 2011. The role of school engagement in preventing adolescent delinquency and substance use: A survival analysis. In Journal of adolescence. 2011, vol. 34 is. 6. p.1181-1192
- Mercken, L. Steglich, Ch. Knibbe, R. 2012. Dynamics of friendship networks and Alcohol use in Early and Mid - Adolescence. In Journal of studies on alcohol and drugs. Vol. 73 i. 1 p. 99-110

Literatúra:

- Orosová, O. Janovská, A. Kopuničová, V. Vaňová, M., Základy prevencie užívania drog a problematickeho používania internetu. 2012. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Filozofická fakulta. 2012. ISBN 978-80-7097-946-8
- Paiva, F.S. ; Bastos, R.R. Ronzani, T.M. 2012. Parenting styles and alcohol consumption among Brazilian adolescents. In Journal of health psychology. 2012, vol. 17 i. 7 p. 1011-1021
- Tobler, A. L., Komro, K.A. 2010. Trajectories of Parental Monitoring and Communication and effect on drug use among urban young adolescents. Journal of adolescent health. 2010. vol.46, is. 6, p.560-568
- Trucco, E.M. Colder, C.R.; Bowker, J.C. 2011. Interpersonal Goals and Susceptibility to Peer Influence: Risk Factors for Intentions to Initiate Substance Use During Early Adolescence. In Journal of early adolescence. 2011, vol. 31 i. 4 p. 526-547
- Tucker, J.S.; Green, H.D., Jr. Zhou, A.J. 2011. Substance use among middle school students: Associations with self-rated and peer-nominated popularity. In Journal of adolescence. 2011, vol. 34, i.3, p. 513-519
- Yu, M. Stiffman, A.R. 2010. Positive family relationships and religious affiliation as mediator between negative environment and illicit drug

Pod'akovanie

Štúdia bola podporená Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-20-038205, APVV0253-11 a VEGA 1/1092/12